

а лише по мірі виникнення необхідності.

Між аудитом і судово-бухгалтерською експертизою існують відмінності як по процесуальному значенні, так і по функціях, які виконують аудитор та експерт-бухгалтер. Змішення понять про аудит і судово-бухгалтерську експертизу т за собою неправильне використання аудиторів як експертів.

Таким чином, на відміну від аудиту, судово-бухгалтерська експертиза не є добровільною процедурою, а проводиться в незалежності від бажання підприємця або власників фірми.

Висновки. Аудит, ревізія і судово-бухгалтерська експертиза сприяють зміцненню законності, досліджують поточну та минулу фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, виявляють в ній негативні чинники, сприяють виробленню заходів для відшкодування матеріального збитку, рекомендують конкретні заходи по вдосконаленню бухгалтерського обліку, системи внутрішнього контролю і попередженню виникнення негативних явищ і конфліктних ситуацій в досліджуваних суб'єктах господарювання. Основною відмінністю, яка відрізняє судово-бухгалтерську експертизу від аудиту та ревізії є те, що питання про призначення експертизи вирішує слідчий або суд. Про проведення аудиту визначає власник суб'єкта господарювання, питання призначення ревізії визначає Державна фінансова інспекція.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Глібо В. М., Бушан О. П. Судова бухгалтерія : підручник. – 2-ге вид., переробл. І допов./В.М. Глібо, О.П. Бушан. – Х.: Право, 2011. – 192 с.
2. Камлик, М. І. Судова бухгалтерія : підручник / М. І. Камлик ; Нац. академія внутрішніх справ України. - К. : Атіка, 2007. - 552 с.
3. Поникаров В. Д. Судебно-бухгалтерская экспертиза : учебное пособие / В. Д. Поникаров. - Х. : АРСИС. ЛТД, 2002. - 240 с.

УДК

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА У СФЕРІ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ІНОЗЕМНИМИ ДЕРЖАВАМИ

Шемаєв В.М., д.е.н., професор, завідувач сектору військово-технічного співробітництва Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України

Шемаєв В.М. Державна підтримка у сфері військово-технічного співробітництва України з іноземними державами

У статті розглядається проблема посилення військово-технічного співробітництва України з іншими державами та корегування інструментарію реалізації відповідної політики, в тому числі, на інституційному та законодавчому рівнях. Визначено зміст поняття державної підтримки військово-технічного співробітництва як законодавчо визнаної, цілеспрямованої та системної діяльності державних органів влади щодо формування політичними та економічними засобами сприятливих умов для реалізації військово-технічного співробітництва як в середині країни, так і на міжнародній арені. Обґрунтовано завдання щодо організаційного, інформаційного та економічного супроводження військово-технічного співробітництва з боку держави. На зовнішньополітичному рівні основними завданнями державної підтримки ВТС визначено:

забезпечення умов реалізації політики державної підтримки для суб'єктів ВТС України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки; просування продукції підприємств ОПК України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки; формування на міжнародній арені позитивного іміджу України як надійного партнера в сфері ВТС; надання державних гарантій при використанні офсетних схем. На внутрішньополітичному рівні основними завданнями державної підтримки ВТС є: забезпечення нормативно-правової бази функціонування суб'єктів ВТС; формування сприятливих умов для розвитку вітчизняного ОПК; сприяння у формуванні оптимального державного оборонного замовлення; формування в країні позитивного іміджу ОПК як джерела бюджетних та валютних надходжень, розвитку високих технологій тощо.

Ключові слова: військово-технічне співробітництво, державна підтримка військово-технічного співробітництва, суб'єкти ВТС, державний протекціонізм.

Шемаєв В.М. Государственная поддержка в сфере военно-технического сотрудничества Украины с иностранными государствами

В статье рассматривается проблема усиления военно-технического сотрудничества Украины с другими государствами и корректировки инструментария реализации соответствующей политики, в том числе, на институциональном и законодательном уровнях. Определено содержание понятия государственной поддержки военно-технического сотрудничества как законодательно признанной, целенаправленной и системной деятельности государственных органов власти по формированию политическими и экономическими средствами благоприятных условий для реализации военно-технического сотрудничества как внутри страны, так и на международной арене. Обосновано задачи по организационному, информационному и экономическому сопровождению военно-технического сотрудничества со стороны государства. На внешнеполитическом уровне основными задачами государственной поддержки ВТС определено: обеспечение условий реализации политики государственной поддержки для субъектов ВТС Украины на международном рынке вооружений и военной техники; продвижение продукции предприятий ОПК Украины на международном рынке вооружений и военной техники; формирование на международной арене положительного имиджа Украины как надежного партнера в сфере ВТС; предоставление государственных гарантий при использовании офсетных схем. На внутривнутриполитическом уровне основными задачами государственной поддержки ВТС являются: обеспечение нормативно-правовой базы функционирования субъектов ВТС; формирование благоприятных условий для развития отечественного ОПК; содействие в формировании оптимального государственного оборонного заказа; формирование в стране положительного имиджа ОПК.

Ключевые слова: военно-техническое сотрудничество, государственная поддержка военно-технического сотрудничества, субъекты ВТС, государственный протекционизм.

Shemaev V. State support in the field of military-technical cooperation between Ukraine and foreign countries

The problem of strengthening military-technical cooperation between Ukraine and other countries and adjusting tools appropriate policies, including at the institutional and legislative levels. The content of the concept of state support for military-technical cooperation as legally recognized, focused and systematic activities of public authorities on the formation of political and economic means of favorable conditions for the realization of military-technical cooperation, both domestically and internationally. Reasonable objectives for organizational, informational, and economic support of military-technical cooperation with the state. On the foreign policy level, the main tasks of the state support of the MTC defined: ensuring conditions for implementation of the policy of state support for MTC of Ukraine in the international market of arms and military equipment; promotion of production of defense enterprises of Ukraine in the international market of arms and military equipment; formation in the international arena positive image of Ukraine as a reliable partner in the field of military-technical cooperation; state guarantees when using offset schemes. On the domestic level, the main tasks of the state support of the MTC are: to ensure regulatory and legal framework of MTC; creating an enabling environment for the development of the domestic defense industry; assist in the formation of an optimal state defense order; the formation of a positive image of the country's defense industry.

Keywords: military-technical cooperation, government support of military-technical cooperation, subjects of MTC, state protectionism.

В сучасних умовах згорання взаємовідносин з Росією щодо виробництва озброєнь, проведення АТО та загрози воєнної агресії актуалізується проблема посилення військово-технічного співробітництва України з іншими державами та корегування інструментарію реалізації відповідної політики, в тому числі, на інституційному та законодавчому рівнях.

Значний здобуток у дослідження проблем міжнародного воєнно-технічного та воєнно-економічного співробітництва в Україні внесли вітчизняні вчені В. Бадрак, В. Бегма, В. Борохвостов, С. Згурець, В. Горбулін, В. Толубко, А. Рось, С. Стріха та інші [1-6]. Водночас питання щодо висвітлення інструментарію державної підтримки ВТС, визначення організаційних, інформаційних та економічних аспектів супроводження ВТС залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є визначення змісту поняття державної підтримки військово-технічного співробітництва та обґрунтування завдань щодо його організаційного, інформаційного та економічного супроводження з боку держави.

Аналіз науково-теоретичної літератури з проблематики ВТС свідчить про наявність кількох підходів до розуміння поняття державної підтримки у сфері ВТС залежно від предмету досліджень: економічних, технічних, політичних, військових наук, з точки зору національної безпеки, державного управління та ін.

Так, у роботах **економістів** найчастіше поняття державної підтримки ВТС розглядається як один з виявів державного протекціонізму. [7-8]. Протекціонізм розглядається як політика захисту ринку від іноземної конкуренції (у загальноекономічній теорії – внутрішнього ринку через систему певних обмежень – мита, субсидій тощо). Розрізняють кілька видів протекціонізму: селективний (захист конкретного виду товару або захист від конкретної держави, конкурента), галузевий протекціонізм (захист конкретної галузі), прихований протекціонізм (за допомогою не митних засобів регулювання), корупційний та інші в залежності від методів регулювання ринку. Очевидно, що за цим підходом політична воля щодо захисту внутрішнього ринку ОВТ, розглядається як вияв галузевого протекціонізму. Приклад саме такої моделі захисту внутрішнього ринку ОВТ сьогодні демонструють лідери серед країн-експортерів (Росія, США).

Проте в системі ВТС, яка орієнтована саме на зовнішні ринки, коли ємність внутрішнього ринку країни не спроможна забезпечити сталій розвиток ОПК, поняття протекціонізму вже давно трансформувалося у політику реалізації заходів держави щодо експортного потенціалу підприємств ОПК. До таких заходів спеціалісти відносять кредитування державою власних експортерів (що є усталеною практикою державної підтримки експортної політики компаній ОПК у розвинутих країнах), державне страхування воєнного виробництва та ін. економічні заходи. Разом з тим і економісти виділяють такий специфічний напрям діяльності, який межує суто з політичною сферою. Вважається, що активна участь вищого керівництва провідних країн у реалізації програм експорту ОВТ є важливим напрямом підтримки експортної політики національних ОПК з боку держави.

В роботах **політологів** прослідковуються два підходи до розгляду окресленої сфери. Перший належить політологам-міжнародникам, які переважно дотримуються концепції, що у політичному плані продаж озброєння, військової техніки та товарів подвійного використання випадків застосовується країнами-експортерами як інструмент прямого впливу на перспективи розвитку військово-політичної обстановки в різних регіонах світу і вплив на зовнішньополітичний курс окремих країн-імпортерів [9]. В означеному концептуальному підході закладено певне протиріччя відносно того, наскільки і в яких випадках інтереси ВТС мусять розглядатись як домінуючі, а не як маніпуляційний інструмент досягнення інших зовнішньополітичних цілей країни.

Другий підхід у політологічних дослідженнях розвивається на стику власно політології та державного управління і розглядає проблему політичної підтримки ВТС з точки зору створення оптимальної системи функціонування цілої галузі промисловості, розвиток якої є чинником формування іміджу країни на зовнішньополітичному рівні та чинником у формуванні іміджу влади всередині країни [10].

Аналіз діючої нормативно-правової бази в сфері ВТС показав, що рівень легалізації заходів політичної підтримки ВТС дещо віддзеркалює ступінь розробки цієї проблеми у науці. Лише окремі з названих методів державної підтримки знайшли у ній своє відображення. Проте окремого поняття, форм, методів державної підтримки ВТС не визначено.

Отже **під державною підтримкою ВТС** далі пропонуємо вважати законодавчо визнану, цілеспрямовану та системну діяльність державних органів влади щодо формування політичними та економічними засобами сприятливих умов для реалізації військово-технічного співробітництва як в середині країни, так і на міжнародній арені.

Державна підтримка ВТС здійснюється на двох рівнях: внутрішньополітичному та зовнішньополітичному.

На внутрішньополітичному рівні основними завданнями державної підтримки ВТС є:

- забезпечення нормативно-правової бази функціонування суб'єктів ВТС;
- формування сприятливих умов для розвитку вітчизняного ОПК;
- сприяння у формуванні оптимального державного оборонного замовлення;
- формування в країні позитивного іміджу ОПК як джерела бюджетних та валютних надходжень, розвитку високих технологій тощо.

На зовнішньополітичному рівні основними завданнями державної підтримки ВТС є:

- забезпечення умов реалізації політики державної підтримки для суб'єктів ВТС України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки;
- просування продукції підприємств ОПК України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки;
- формування на міжнародній арені позитивного іміджу України як надійного партнера в сфері ВТС;
- надання державних гарантій при використанні офсетних схем.

Основними легітимними видами державної підтримки ВТС на зовнішньополітичному рівні можна вважати такі:

- нормативно-правове забезпечення реалізації заходів державної підтримки ВТС;
- дипломатична підтримка ВТС;
- інформаційна підтримка ВТС.

Кожному з названих видів підтримки відповідають свої засоби та канали, досвід використання яких накопичений світовою практикою.

Так, дипломатична підтримка ВТС реалізується такими класичними засобами та каналами:

1. Підтримка ВТС в рамках багатосторонньої дипломатії, яка включає в себе:
 - підтримку ВТС в межах міжнародних міжурядових організацій (на рівні ООН та регіональних міжнародних організацій);
 - підтримку ВТС в рамках багатосторонніх режимів експортного контролю;
 - підтримку ВТС через міжнародні неурядові організації.

2. Підтримка ВТС в рамках двосторонньої дипломатії (реалізується переважно у переговорному процесі з укладання контрактів та в роботі двосторонніх комісій з співробітництва у військово-технічній сфері).

Важливим аспектом конкурентної боротьби на світовому ринку ОВТ є використання можливостей авторитетних міжнародних організацій у прийнятті рішень, що прямо або опосередковано торкаються інтересів конкретних виробників зброї.

Для значної кількості держав-експортерів ОВТ незалежно від політичного режиму, соціально-економічних відносин, специфіки взаємовідносин між парламентом, урядом та ОПК, експорт зброї та інші форми військово-технічного співробітництва (ВТС) є органічною частиною зовнішньої політики та політики у галузі національної безпеки.

У свою чергу питання імпорту зброї в прямій або непрякій постановці існують в умовах прийому окремих держав у різні міжнародні організації. Так, у відношенні країн, що приєднуються до концепції "Партнерство заради миру", блок НАТО рекомендує

виконання трьох першочергових заходів:

- досягнення сумісності функціонування основних систем керування, зв'язку, розвідки і протиповітряної оборони з аналогічними системами, що є на озброєнні об'єднаних збройних сил НАТО;
- організація процесу модернізації і переоснащення основних бойових систем під стандарти НАТО;
- розробка і затвердження в рамках національних бюджетів довгострокових закупівель озброєння.

Реалізація цих заходів буде сприяти розширенню обсягів світової торгівлі зброєю, тому що, наприклад, вартість створення відповідним чином оснащених військових підрозділів та витрати на їх утримання суттєво зростатимуть.

Принциповими можливостями державної підтримки ВТС володіють міжнародні організації, які входять до системи міжнародного контролю за експортом озброєнь, яка є найбільш впливовим інструментом обмеження трансфертів зброї. Дотепер було висунуто багато різних пропозицій щодо норм обмежень в області передачі звичайних озброєнь, але найбільших досягнень на сьогоднішній день одержали наступні: переговори п'ятих головних постачальників зброї (Pent-5), п'ятих постійних членів Ради безпеки ООН; регістр звичайних озброєнь ООН; Вассенаарські домовленості; Режим контролю над ракетними технологіями; Контроль Європейського союзу над експортом товарів подвійного призначення; Кодекс поведінки країн – членів Європейського союзу та інші.

Дипломатичні засоби підтримки військово-технічного співробітництва на рівні двосторонньої дипломатії сьогодні як на міжнародній арені, так і в Україні де-факто розглядаються як один з найактуальніших та дієвих механізмів просування інтересів країни на ринках ОВТ та один з першочергових чинників державного політичного протекціонізму.

Дипломатичне забезпечення та супровід ВТС має як традиційні напрями, що пов'язані з реалізацією класичних представницьких функцій, організацією візитів на найвищому рівні, забезпеченням роботи офіційних делегацій, так і новітні у вітчизняній практиці напрями. До останніх, об'єктивно, належить інформаційно-аналітичне супроводження ВТС, протидія інформаційним операціям проти України в означеній сфері, моніторинг конкурентного середовища, просування конкретних товарів на ринок тощо. Особливістю другої групи означених напрямів є те, що вони нечітко прописані у функціях закордонних дипломатичних представництв України.

Отже має місце протиріччя між тим рівнем задач і вимог, які фактично ставляться керівництвом країни перед дипломатичним корпусом щодо підтримки місця України на світовому ринку озброєнь, та наявними в нього можливостями і ресурсами у вирішенні цієї стратегічної задачі.

Основна правова колізія пов'язана з тим, що суб'єкти підприємницької діяльності ОПК України, в тому числі новостворений концерн «Укроборонпром», керівництво конкретних підприємств, їх маркетингові підрозділи та рекламні служби не мають права на пряму поставити завдання закордонним дипломатичним представництвам України в країні перебування або отримувати будь-яку інформаційно-аналітичну підтримку з боку з їх боку.

З іншого боку використання дипломатичних каналів для просування інтересів ОПК на зовнішніх ринках передбачене статутними документами «Укроборонпрому» (ст.12, пункт 8 Статуту Державного концерну «Укроборонпром»), інших суб'єктів ОПК.

До сьогодні на суті навіть «Укрспецекспорт» в реальному часовому вимірі не мав можливості звертатись до закордонних дипломатичних представництв України з проханням знайти нагоду представити рекламну інформацію про продукцію військово-технічного призначення в оборонному відомстві країни перебування. Процедура міжвідомчого узгодження позицій та завдань з цього питання є довготривалими. З одного боку, вони є необхідними з точки зору інтересів національної безпеки держави.

Але з іншого боку негативним чинником стає втрата оперативності у можливостях апарату закордонних дипломатичних представництв України в просуванні продукції вітчизняних підприємств ОПК в умовах жорсткої часової конкуренції.

Правові питання щодо відповідальності та звітування закордонних дипломатичних представництв України перед іншими установами і відомствами також виникатимуть постійно в разі виконання ним завдань, які не визначені нормативно-правовими документами та інструкціями (до таких, наприклад, відноситься рекламування продукції ОПК та проведення відповідних інформаційних заходів по зв'язках з цільовими аудиторіями у країні перебування (ІР-акцій)).

Інформаційний аспект ролі закордонних дипломатичних представництв України у державній підтримці ВТС був посилений у 2010 році, коли перед дипломатичним корпусом країни в цілому було поставлене Президентом України завдання щодо удосконалення публічно-інформаційної діяльності закордонних дипломатичних представництв. Закріпилась означена позитивна тенденція у 2011 році у зв'язку з наявністю такого інформаційного приводу як святкування 20 – і річчя Збройних сил України. Ще одним важливим чинником для її посилення можна вважати суттєві досягнення України у сфері ВТС, зокрема підписання контрактів 2012 року, які були широко представлені світовій громадськості і стали позитивним інформаційним приводом.

Організаційний аспект використання закордонних дипломатичних представництв України для підтримки та супроводу ВТС України пов'язаний з такими моментами як:

- уточнення функцій апарату закордонних дипломатичних представництв України щодо просування продукції вітчизняного ОПК на зовнішніх ринках, а також щодо інших напрямів ВТС з країною перебування;
- особливості налагодження комунікацій з апаратом закордонних дипломатичних представництв України з боку суб'єктів ВТС;
- реалії організації робочого часу атташе;
- забезпечення апарату закордонних дипломатичних представництв України інформаційними матеріалами, які необхідні для виконання будь-яких завдань в їх діяльності в ракурсі просування продукції вітчизняного ОПК.

Економічний аспект проблематики місця і ролі апарату закордонних дипломатичних представництв України в системі ВТС потребує окремої розробки, оскільки він пов'язаний з вирішенням такої складної проблеми як фінансування реалізації рекламно-презентаційної функції та функції зв'язків з громадськістю. Очевидним є те, що на їх здійснення не вистачатиме грошей з представницьких витрат, які виділяються, і така діяльність мусить фінансуватись виробничими суб'єктами ВТС.

Недоцільно замикати аналіз кон'юнктури ринку озброєнь країни перебування на апарат закордонних дипломатичних представництв України. Комплексний економічний моніторинг та його основні складові (зокрема, кон'юнктура ринку) мусять залишитись функцією маркетингових служб суб'єктів ВТС та центральних управлінських структур ОПК. Проте варто подбати про створення механізму надходження інформації з країни перебування до таких суб'єктів в більш оперативному вигляді, ніж це є сьогодні.

Експертні кола України висловлюють думку, що вихід з становища полягає у створенні при Державному концерні «Укроборонпром» групи представників (радників) відповідного органу, що організовує та забезпечує взаємодію з закордонними дипломатичними представництвами України [10]. Проте, не можна однозначно сказати, наскільки наявність такої групи дозволить вирішити проблему оперативності у постановці і розв'язанні завдань з підтримки ВТС в умовах жорсткого часового пресингу.

Ще одним проявом державної підтримки ВТС, який нерозривно пов'язаний із лобіюванням інтересів ОПК як всередині країни-експортера, так і на зовнішній арені, є кредитування державою власних експортерів є усталеною практикою державної підтримки експортної політики компаній ОПК у розвинутих країнах. Мова може йти також про передачу деяких технологій, створення спільних підприємств, інвестиції в розвиток інфраструктури, використання гнучкої системи взаєморозрахунків за ОВТ, що експортуються, у т. ч. зустрічних поставок місцевих товарів тощо.

Такий концептуальний напрям державної політики експорту ОВТ знаходить своє конкретне підтвердження при аналізі діяльності компаній на європейському континенті.

Європейські виробники зброї докладають певних зусиль для завоювання власної частки східноєвропейського ринку ОВТ. Зокрема, в Угорщині значну активність виявляє шведський концерн «СААБ». Згідно з досягнутою нещодавно з угорською стороною

угодою загальною вартістю 1 млрд дол. США, “СААБ” сподівається поставити в цю країну партію своїх винищувачів “Гріппен”. На підтвердження рішучості боротися за угорський ринок шведський уряд заявляє про готовність скласти частину літаків в Угорщині, а також інвестувати в угорську економіку не менш ніж 100 млн. дол. США для модернізації її виробничої бази та надання відповідних технологій.

Висновки

У статті визначено зміст поняття державної підтримки військово-технічного співробітництва як законодавчо визначеної, цілеспрямованої та системної діяльності державних органів влади щодо формування політичними та економічними засобами сприятливих умов для реалізації військово-технічного співробітництва як в середині країни, так і на міжнародній арені. Основними завданнями державної підтримки ВТС на зовнішньополітичному рівні визначено: забезпечення умов реалізації політики державної підтримки для суб'єктів ВТС України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки; просування продукції підприємств ОПК України на міжнародному ринку озброєнь та військової техніки; формування на міжнародній арені позитивного іміджу України як надійного партнера в сфері ВТС; надання державних гарантій при використанні офсетних схем. На внутрішньополітичному рівні основними завданнями державної підтримки ВТС є: забезпечення нормативно-правової бази функціонування суб'єктів ВТС; формування сприятливих умов для розвитку вітчизняного ОПК; сприяння у формуванні оптимального державного оборонного замовлення; формування в країні позитивного іміджу ОПК як джерела бюджетних та валютних надходжень, розвитку високіх технологій тощо.

Зовнішньоінформаційна підтримка ВТС включає в себе організацію та реалізацію медіа-підтримки, а також може здійснюватись засобами та каналами ПР-діяльності (паблік рілейшнз), включаючи використання можливостей недержавних громадських організацій, лобіювання. Як своєрідний інструмент інформаційної підтримки ВТС можуть розглядатись виставки озброєнь, військової техніки та товарів подвійного використання, оскільки вони вважаються не лише маркетинговим, а саме інтегрованим інформаційно-комунікаційним заходом.

Має місце певне посилення напряму інформаційно-роз'яснювальної діяльності в рамках традиційних представницької, консультативної та інформаційної функцій закордонних дипломатичних представництв України у країні перебування. Сьогодні представники закордонних дипломатичних представництв провідних країн світу не лише відвідують публічно-інформаційні заходи, які влаштовуються міністерствами та відомствами, установами й організаціями країни перебування (зокрема підприємствами ОПК), але й частіше використовують їх ресурси для проведення власних інформаційних акцій.

Нажаль, сьогодні Україна не має ресурсів для проведення такої діяльності. Але позитивні приклади організації висвітлення дипломатичних раутів, метою яких є реалізація ВТС, підписаних контрактів тощо останніми роками стала з'являтися в практиці вітчизняних суб'єктів ВТС.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Бадрак В., Згурець С. Відпротистояння до суперництва // Дзеркалотижня № 30 (659) 18 -- 24 серпня 2007.
2. Бегма В. М., Шемаєв В. М. Стратегічне управління в системі військово-технічного співробітництва України з іноземними державами / В.М. Бегма, В.М. Шемаєв // Проблеми науки. – 2003. – № 6. – С. 52–60.
3. Борохвостов В.К. «Військово-технічне співробітництво України з країнами Заходу: стан та перспективи» // Стратегічна панорама. - 2003. - № 3-4.
4. Актуальні проблеми удосконалення системи військово-технічного співробітництва України [Текст] : наук.-інформ. зб. / Нац. центр з питань Євроатл. інтегр. України ; за заг. ред. В.П. Горбуліна; редкол.: В.П. Горбулін (голова) та ін. - К. : Євроатлантикінформ, 2005. - 287 с. -
5. Толубко В. Б., Рось А. О., Шемаєв В. М. Підготовка інформаційно-психологічних операцій з просування товарів на ринку озброєнь // Наука і оборона. – К.: МОУ, 2005. – № 1. – С. 30–39.
6. Стріха С. Сучасний стан і тенденції розвитку світового ринку озброєння та військової техніки // Економіст. - 2008 - № 1 - С.21-24.
7. Лященко В.П. Торговля оружием: основы теории и организации, государственное регулирование, мировая конъюнктура и конъюнктурный анализ, представительства субъекта ВТС в стране и за рубежом, международные торги/тендеры / В.П. Лященко. – М.: Экономика, 2010. – 350 с.
8. Стратегічне управління військово-технічним співробітництвом в інтересах забезпечення воєнної безпеки України. Монографія / В.М. Бегма, О.М. Загорка, В.О. Косевцов, В.М. Шемаєв / Під заг. ред. Руснака І.С. – К.: ІПНБ, НАОУ, 2005. – 228 с.
9. Крупянко М.И., Арешидзе Л.Г. США и Восточная Азия. Борьба за «новый порядок» / М.И. Крупянко, Л.Г. Арешидзе. – М.: Международные отношения, 2010. – 448 с.
10. Сунгуровський М. Україна в оцінках СІПРІ / М. Сунгуровський // Національна безпека і оборона. – 2001. - № 6. – С.21-22.

УДК 351:330.3: 37

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Яровенко Т.С., к.е.н., доцент, доцент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (Україна)

Яровенко Т.С. Інвестиційна політика у сфері освіти України та механізм її реалізації

На основі аналізу наукових та нормативно-правових джерел виявлено, що термін «інвестиційна політика у сфері освіти» є маловживаним у економічній науковій думці та практично не застосовується у законодавчих джерелах. У статті розглядаються концептуальні та методологічні засади формування інвестиційної політики у сфері освіти України. Обґрунтовано визначення цього поняття та його складові. Виявлено особливості поняття «державна інвестиційна політика у сфері освіти». Конкретизовано складові механізму реалізації інвестиційної політики у сфері освіти. Уточнено методологічні, методичні та операційні принципи формування й реалізації політики освітнього інвестування. Систематизовано загальні та спеціальні функції інвестиційної політики у сфері освіти. Досліджено тенденції державної інвестиційної політики, проблеми розробки ефективного механізму інвестування освіти в Україні. Визначені основні умови та чинники, необхідні для реалізації ефективної політики інвестування в освіту.

Ключові слова: інвестиційна політика, сфера освіти, формування та реалізація, функції, принципи.

Яровенко Т.С. Инвестиционная политика в сфере образования Украины и механизм ее реализации

На основе анализа научных и нормативно-правовых источников выявлено, что термин «инвестиционная политика в сфере образования» редко употребляется в экономической научной мысли и практически не применяется в законодательных источниках. В статье рассматриваются концептуальные и методологические основы формирования инвестиционной политики в сфере образования Украины. Обосновано определение этого понятия и его составляющие. Выявлены особенности понятия «государственная инвестиционная политика в сфере образования». Конкретизированы составляющие механизма реализации инвестиционной политики в сфере образования. Уточнены методологические, методические и операционные принципы формирования и реализации политики образовательного инвестирования.